

หลอกตนและผู้อื่น

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมเนาะ ฟังธรรมะ ฟังธรรมะเพื่อให้หัวใจร่มเย็น เราเกิดมาเป็นมนุษย์นะ การเกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยาก การเกิดเป็นมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพเสมอกัน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นมนุษย์แตกต่างกับเรา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นมนุษย์ ท่านเดินได้ ๗ ก้าว แปลงวาจาว่าเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย จะไม่เกิดอีก ของเราเกิดมาแล้วสติตั้งไม่มีเลยละ กว่าจะมีสำนึกรู้ได้ พ่อแม่เลี้ยงดูมาขนาดไหนถึงจะมีความสำนึกรู้ได้

เห็นไหม การเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน สิทธิเสรีภาพเหมือนกัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมหาศาล ถึงเวลาเกิดมานะ เดินได้ ๗ ก้าว นี่สิ่งที่ขึ้นไป เป็นไป ด้วยอภินิหาร ด้วยบุญญาธิการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมา เวลาพราหมณ์มาพยากรณ์ฯ ถ้าอยู่ในโลกนี่จะเป็นจักรพรรดิฯ เวลาถ้าออกบวชจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมาขนาดนั้นแล้ว โลกเขากันไปแบบนั้น

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาที่มีสิ่งใดที่เกิดขึ้น เวลายมทูตมาให้เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย สิ่งที่ยมทูตมาให้เห็นฯ กระเทือนถึงหัวใจ กระเทือนถึงบุญญาธิการที่สร้างมา สิ่งที่สร้างมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อกันมาก็รื้อกันด้วยใจขององค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าเอง ออกประพฤติปฏิบัติมาจนถึงเต็มทีนะ เวลาเป็นมนุษย์ แต่ว่าเวลาประพฤติปฏิบัติไปแล้ว เวลาสิ้นกิเลสไปแล้ว ความที่ว่าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุญญาธิการมหาศาล เวลาสั่งสอนลูกศิษย์แล้วตั้งเอาตักกะ ๘๐ องค์ ก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตั้งเอง

เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ้นกิเลสไปแล้ว เวลาที่ตั้งสาวก ๘๐ องค์เป็นเอาตักกะ ก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่การเป็นพระอรหันต์ คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเที่ยวเยี่ยมมาขนาดไหน เวลาประพฤติปฏิบัติมา มีครูบาอาจารย์ นำหน้าไป ขนาดมีครูบาอาจารย์นำหน้าไปยังล้มลุกคลุกคลานขนาดนั้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ การที่ตรัสรู้เองโดยชอบ โดยชอบธรรม โดยความชอบธรรมอันนั้น เห็นไหม มนุษย์เหมือนกัน เวลาสิ้นกิเลสแล้ว อัครสาวกก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่มันแตกต่างกันมหาศาลที่การทำบุญกุศลมา นี่แตกต่างกันมหาศาลด้วยอำนาจวาสนาบารมี

พุทธกิจ ๕ มีใครทำได้ ใครทำไม่ได้หรือ ใครทำแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ เพราะว่าพุทธวิสัยมีหนึ่งเดียวเท่านั้น ฉะนั้น มีหนึ่งเดียว ด้วยสัจจะ ด้วยความเป็นจริงอันนั้น เวลามนุษย์เหมือนกัน ถ้าทำเสร็จแล้วมันเป็นแบบนี้ไง ฉะนั้น เราเกิดมาเป็นมนุษย์ มีศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ฉะนั้น ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราออกมาจากโลก เรามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระนี่นับกรบๆ เรารับกับกิเลสของเรา ถ้ารับกับกิเลสของเรา เราหากิเลสของเราไม่เจอที่หันรีหันขวางอยู่นี้ แล้วเราจะต่อสู้กับกิเลสของเรา

เราออกจากบ้านจากเรือนมาประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าเราออกจากบ้านจากเรือนมาประพฤติปฏิบัติใช้ใหม่ หน้าที่ของเรา เราจะปราบกิเลสของเรา แล้วสิ่งสภาวะแวดล้อมความเป็นอยู่ ทำไม่ต้องไปกระทบกระเทือนกันล่ะ สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ ทุกคนก็มีกิเลสทั้งนั้นนะ คนที่เขามีกิเลสอยู่ เขาจะควบคุมกิเลสของเขา เขาจะประพฤติปฏิบัติของเขา นิสัยใจคอของเขาเป็นแบบนั้น มันก็เป็นเรื่องของเขา สิ่งที่เป็นหน้าที่ของเรา เราก็จะประพฤติปฏิบัติของเราเพื่อจะชำระล้างกิเลสของเรา ถ้าชำระล้างกิเลสของเรา

กิเลสมันน่ากลัวนัก พญามารมันครองใจสัตว์โลก อาศัยใจของสัตว์โลกเป็นที่อยู่อาศัย ขยับถ่ายในหัวใจของสัตว์โลก แล้วมันก็บีบคั้นหัวใจเราให้ทุกข์ให้ยากนะ เรามีความทุกข์ความยากกันมาก เวลาความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยากเพราะอะไร เพราะมันเป็นสังขะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ววางอริยสัจไว้ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์เป็นสังขะ เป็นความจริง ถ้าทุกข์เป็นสังขะเป็นความจริง ถ้าเราหันหน้าเผชิญกับความทุกข์ของเรา เราหันหน้าเผชิญกับความจริงของเรา แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มีมรรค เห็นไหม ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ นิโรธ มรรค ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เราพยายามฝ่าฟันของเรา เราพยายามกระทำตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา มันเป็นความจริงๆ ใจ

แต่โลกเขาวิ้งหนี โลกเขาพยายามปฏิเสธ เขาพยายามจะหาความสุขของเขาด้วยความเห็นของโลกใจ กิเลสมันได้ช่องตรงนี้ ถ้ากิเลสมันได้ช่องตรงนี้ มันก็พาหัวใจของสัตว์โลกล้มลุกคลุกคลานไป นี่มันหาความสุขใจ ความสุขของโลกใจ โดยทางวิทยาศาสตร์เขาว่าทุกข์นิยม พระพุทธศาสนาเป็นทุกข์นิยม ไม่น่ารู้ نرمย์เลย ศาสนาของเขาดี อ่อนวอนเอา ขอเอา ได้สมความปรารถนาทั้งหมดเลย มันเป็นความจริงใหม่ละ มันเป็นความจริงไปไม่ได้หรอก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเขาจะไปอ่อนวอนขอเอาจากใคร คนที่มีกิเลสทั้งนั้น มีการเกิดอยู่ในวัฏฏะนี้คนที่มิกิเลสทั้งนั้น คนที่มีกิเลสเขาจะมีสิ่งใดมาชี้หน้าให้เราได้ มันเป็นไปไม่ได้เลย แต่เพราะด้วยศักยภาพของความเป็นมนุษย์ใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่มีศักยภาพ เวลาตรัสรู้เองโดยชอบ เราก็เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน คนที่มีความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่เชื่อมั่นในรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก ใครมีความรู้ความเห็นมากน้อยขนาดไหนก็พยายามทำคุณงามความดีของเราได้มากขนาดนั้น คนที่เขาไม่เชื่อเขาไม่เชื่อของเขา เขาอยู่นอกศาสนา เขาก็เชื่อของเขาตามความเห็นของเขา เขาอ่อนวอนขอของเขา แล้วเขาก็มองกลับมา เขาเขาย้ำซ้ำถากถางอีกด้วยว่าเป็นทุกข์นิยมๆ

มันเป็นทุกข์นิยมมาจากไหน มันเป็นสัจนิยมต่างหากละ มันไม่ทุกข์หรือ ใครบ้างไม่ทุกข์ แต่เพราะความปฏิเสธ ความแสวงหาความสุขทางโลกใจ ความคิดของเราเองว่าสิ่งนั้นจะเป็นความสุข สิ่งนั้นจะเป็นความสมความปรารถนา โดยพญามารมันหลอกมันล่อไป เราก็จึงตามมันไป วิ่งตามมันไป แต่ก็ไม่มีใครย้อนกลับมาดูใจของตัวเองเลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ เพราะมีการกระทำอันนี้มันถึงมาตรัสรู้เองโดยชอบ เพราะโดยสัจจะโดยความจริง อาสวัภยญาณทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มนุษย์เหมือนกัน เวลาพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลก็เป็นมนุษย์เหมือนกัน เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่อ่านจวาสนาบารมีมันไม่เหมือนกัน แตกต่างกันมหาศาล เพราะว่าการสร้างสมมาแตกต่างกัน การสร้างสมมาแตกต่างกันเพราะว่าพุทธวิสัย ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การสร้างสมมามหาศาลนะ ความมหาศาล มันเป็นความทุกข์ใหม่ ถ้าเป็นพระโพธิสัตว์เขาพอใจ สิ่งนี้เป็นทุกข์ใหม่ เป็น เป็นทุกข์ แต่ในเมื่อมีเป้าหมาย ทำขึ้นมาเพื่อสร้างอำนาจวาสนาบารมี เขาทำได้ทั้งนั้นนะ เขาทำได้เพราะเขาเต็มใจทำ เขาเต็มใจแล้วเขาพอใจ แล้วมีความสุขในการกระทำ

แต่ของเรา เราทำขึ้นมาด้วยความเข้าใจผิด เข้าใจผิดว่าทำบุญต้องได้บุญ ทำบาปต้องได้บาป เราก็ทำบุญกุศลของเราแล้วจะให้สมความปรารถนาของเรา นี่กิเลสมันหลอกนะ ถ้ากิเลสมันหลอก เห็นใหม่ หลอกตน มันหลอกเราก่อน พอหลอกเราแล้วมันไปหลอกผู้อื่นต่อไป ถ้ากิเลสมันหลอกตน มันหลอกอย่างไรละ มันหลอกเรา เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ มีศักยภาพเป็นมนุษย์ มนุษย์มีศักยภาพทุกคน แล้วมนุษย์ก็มีการศึกษา พอมีการศึกษาขึ้นมาแล้วมีปัญหา เราศึกษาของเราแล้ว เราก็เข้าใจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่กิเลสมันหลอก ถ้ากิเลสมันหลอกตน ก็หันรีหันขวางใจ พอมันหลอกตน หลอกตนว่าเราไม่มีศักยภาพพอ เราให้กิเลสมันหลอก ถ้าหลอกตนแล้วเราไปไหนละ

เวลาศึกษามา ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมา จิตมันสงบมาได้ ถ้าจิตสงบมาแล้วมันยกขึ้นวิปัสสนาไม่เป็น ถ้ายกขึ้น วิปัสสนาไม่เป็น มันก็หลอกอยู่นั่นละ ธรรมะเป็นแบบนี้ แล้วตีความเข้าใจธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผิดพลาดไปด้วย

แล้วถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา ถ้ากิเลสมันหลอกตน กิเลสมันหลอกเรา เราเข้าใจไม่ได้ ถ้าเราเข้าใจสังขารอันนั้นไม่ได้ แต่ความรู้ความเห็นของเราให้กิเลสมันหลอก กิเลสมันหลอกเพราะอะไร เพราะวุฒิภาวะมันอ่อนด้อย ถ้าวุฒิภาวะอ่อนด้อย สิ่งใดเกิดขึ้นมาจากเรา ความรู้สึกขึ้นมาจากเรา เราก็มองสิ่งนี้เป็นธรรม แล้วเคลมให้ว่าเหมือน ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันอันเดียวกันกับธรรมของครูบาอาจารย์ของเรา แล้วมันเป็นเรื่องใหม่ละ นี่มันหลอกตน ถ้าหลอกตนนะ หลอกตนมันเป็นโทษอย่างไร หลอกตน เราประพฤติปฏิบัติไม่ได้ตามความเป็นจริง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นมนุษย์แล้วมีศักยภาพด้วย ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด เราก็เกิดเป็นมนุษย์ แล้วเวลาเกิดเป็นมนุษย์ เราประพฤติปฏิบัติของเราล้มลุกคลุกคลานอยู่นี่ มันหลอกตน เวลาว่างไป วันทีน ว่างไปๆ เดียวมันก็หมดอายุขัยไป แล้วการประพฤติปฏิบัติอย่างนี้มันได้สิ่งใดเป็นประโยชน์กับตัวเอง เพราะหลอกตน หลอกตน ทำให้การประพฤติปฏิบัติของเราไม่ก้าวหน้า จะทำ ความจริงของเราขึ้นมาก็ไม่ได้ แล้วถ้าทำความจริงของเราไม่ได้ขึ้นมา มันขาดอะไร ขาดรส แห่งธรรมความเป็นสังขารมึง

ถ้าสังขารมันเกิดขึ้นมา คุณติ เรามีสติยับยั้งขึ้นมา เวลาจิตใจของเรามันล้มลุกคลุกคลาน ถ้ามีสติยับยั้ง เรายังยับยั้งหัวใจเราได้ว่า การกระทำนี้มันไม่สมควรกระทำ สิ่งที่ทำนี้ให้โทษกับเรา เรายับยั้งของเราได้เลย นี่ถ้ามีสติขึ้นมา มันก็ได้รับรู้อย่างนี้ ว่าเรามีสติขึ้นมา สติคือความปกติของใจ ถ้าใจมีความปกติของเราขึ้นมา เวลาจิตใจเราสงบร่มเย็นขึ้นมา แหม! ทำไม่มีความสุขขนาดนี้

จิตใจของเรามันร่มเย็นเป็นสุข มันมีความรื่นเริงขนาดนี้ นี่รสของธรรมๆ แล้วถ้าเกิดทำขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ ถ้ามันมีสมาธิขึ้นมา มันมีสังขาร มันมีความจริงของมัน

แล้วถ้าเกิดยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันขนพองสยองเกล้า มันเห็นเลยว่าสิ่งที่มันเป็นกิเลส สิ่งที่ว่าถ้าเราไม่รู้ไม่เห็นสิ่งนี้ เราจะไม่ได้รับรสอย่างนี้เลย ถ้าเราไม่รู้ไม่เห็นสิ่งนี้ ความสกปรกโสภณของกิเลสในใจของเรา พญามารที่มันครอบใจของเรา มันจะครอบครองใจเราตลอดไป แต่เพราะเราได้รับรู้ได้เห็น ถ้าเราได้รับรู้ได้เห็นขึ้นมา เราใช้ปัญญาของเราแยกแยะของเรา มันจะลุ่มลูกคลุกคลาน ถ้าปัญญามันแยกแยะได้ มันมีกำลังขึ้นมา มันก็ทำของมันประสบความสำเร็จ เราก็ได้ลิ้มรสของความสงบร่มเย็น

แต่ถ้าเราใช้ปัญญาของเราลุ่มลูกคลุกคลาน เพราะสมาธิมันอ่อนลง สติปัญญามันใช้ไม่สมบูรณ์ ปัญญามันก้าวเดินไปที่ลุ่มลูกคลุกคลาน มันก็มีความลำบากลำบาก มันก็มีความทุกข์ความยาก ปฏิบัติแล้วมันก็มีความหนักหน่วงในหัวใจ มันเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งที่เป็นเรื่องธรรมดา การต่อสู้มันเป็นอย่างไร นี่รสของธรรมๆ

ถ้ากิเลสมันหลอกนะ ถ้ากิเลสมันหลอกตน หลอกเรา มันไม่มีปฏิริยาอย่างนี้ มันไม่มีการกระทำแบบนี้ มันไม่ได้เดินมรรคในหัวใจเราตามความเป็นจริง ถ้ามันไม่ได้เดินมรรคตามความเป็นจริง เรามีความรู้ขนาดไหนละ ทำความสงบของใจได้ กำหนดพุทโธได้ พอพุทโธได้ ทำอย่างนี้มันเป็นพลังจิตๆ มันจะมีกำลังของมัน แล้วมันปราบปรามกิเลสได้ทั้งหมดเลย เวลามันหลอกตน หลอกตนแล้ว แล้วยังไปหลอกผู้อื่นต่อ หลอกตนก็ทำให้ตนไม่มีมรรคมีผลตามความเป็นจริง เพราะหลอกตน กิเลสมันเกลี้ยกล่อมจนเราเชื่อ พอเราเชื่อขึ้นมา เราก็สร้างเหตุสร้างผลของเราขึ้นมาเอง แล้วก็พยายามจะยึดเหนี่ยวให้เห็นว่า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่คือนิพพาน สิ่งนี้คือสูงสุดของธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นเรื่องจริงไปไม่ได้หรอก

คูสิ วัตถุสิ่งใดๆ ก็แล้วแต่ มันก็มีความแปรสภาพของมันเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา สิ่งใดก็แล้วแต่ถ้าสร้างขึ้นมา เราจะมีวัตถุสิ่งใด

ก็แล้วแต่ มันต้องเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา มันต้องผุร่อนกัดกร่อนเป็นธรรมดา แล้วมันมีสิ่งใด เป็นประโยชน์ขึ้นมาบ้างล่ะ เพราะมันไม่มีจิตไม่มีวิญญาณ ไม่มีสิ่งใครรับรู้

แต่ถ้าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ สิ่งที่เป็นกิเลสๆ มันคือค้นหาความทะยานอยากในใจของเราต่างหากล่ะ ถ้ากิเลสค้นหา ความทะยานอยากในใจของเรา เราจะไปรู้สิ่งนี้ได้อย่างไร เราจะไปแก้ไขของเราได้อย่างไร

ถ้าเราแก้ไขของเราไม่ได้ คุณติ เราประพฤติปฏิบัติของเราอยู่ เรามีกำลังขึ้นมาขนาดไหน พอมีกำลังขึ้นมาแล้วเขาว่าเป็นคนดี คนที่มีความทุกข์ความยากคือว่ามันมีความฟุ้งซ่าน มันมีกิเลส ค้นหาความทะยานอยากครอบงำใจของเราอยู่ พอทำสมาธิขึ้นมาได้ ใจมันมีกำลังขึ้นมา มันมีพลัง จิตขึ้นมา นี่เป็นคนดี เป็นผู้วิเศษ ถ้าวิเศษขนาดไหนแล้ว สิ่งนี้ถ้าดูแลรักษาไป มันจะปราบปรามกิเลส ของมันไป...นี่มันหลอกตน กิเลสมันหลอก

พอกิเลสมันหลอกแล้ว ด้วยความไม่เข้าใจ ก็เลยไม่เข้าใจเรื่องศาสนาเลย ไม่เข้าใจเรื่องมรรค เรื่องผล ไม่เข้าใจเรื่องเหตุแห่งการกระทำ มันไม่มีเหตุมีผลขึ้นมามันจะไปสู่ที่ไหนล่ะ เพราะหลอก ตนมันเสียหายไปหมดนะ นี่กิเลสมันหลอกๆ หลอกตน แล้วเวลาหลอกตนแล้วหลอกผู้อื่นต่อไป หลอกผู้อื่นต่อไปนะ เวลาไปสั่งสอนเขา เวลาไปพูดแนะนำเขา เพราะธรรมคาของพระไซ้ใหม่ ธรรมคาของผู้อาวุโส อยู่ยาวนานไป แก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะอยู่ยาวนาน ถ้าแก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะ อยู่ยาวนาน มีอายุขัยขึ้นมา แล้วเขาก็นับหน้าถือตา แล้วก็เอาธรรมแบบนี้ เอาสิ่งที่กิเลสมันหลอก แล้ว ก็ไปสั่งสอนผู้อื่น มันจะเป็นความจริงขึ้นมาจากไหนล่ะ มันไม่มีความจริงขึ้นมาเลย ถ้าไม่มีความ จริงขึ้นมา มันเสียหายที่ใครล่ะ

คุณติ เวลาสมัยของหลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราละ หลวงปู่คือท่านอยู่ทางเชียงใหม่ เวลาท่านขึ้นไปวิเวก แล้วขึ้นไปสนทนาธรรมกับลูกศิษย์ จากภูเขา ขึ้นไปบนเขาแล้วท่านก็ลงมา ท่านระลึกได้ว่าคำพูดของท่านมีคำพูดอยู่คำหนึ่งที่มันอาจจะคลาดเคลื่อนได้ ท่านถึงปีนเขาขึ้นไป ไปหาลูกศิษย์บอกว่า “สิ่งที่ผมพูดนั่นนะมันอาจจะคลาดเคลื่อนได้นะ ความจริงมันไม่เป็นอย่าง นั้น”

ลูกศิษย์ของท่านนะ โอ้โฮ! กราบขมาลาโทษว่า “ท่านอาจารย์ไม่ต้องมาก็ได้ พรุ่งนี้เข้า
 บิณฑบาตถ้าลงไปเจอแล้วค่อยบอกก็ได้ ทำไมท่านอาจารย์ต้องขึ้นมาเดี๋ยวนี้ล่ะ เพิ่งลงไป” เพราะ
 ลูกศิษย์มันเคารพบูชาไง

“ไม่ได้! เดี่ยวเธอไปบอกคนอื่น มันจะมีความเสียหาย” นี่ไง ถ้าไปหลอกคนอื่น ทำให้คนอื่น
 เสียหาย คนที่มีคุณธรรมในหัวใจมันสังเวชนะ คนที่มีคุณธรรมในใจมันสังเวชมาก

เราจะไม่ให้คนอื่นเสียหายไปจากเราเลย แต่โดยธรรมชาติของกิเลสนะ แม้แต่แก่เพราะกิน
 ข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน พอมีอายุพรรษามากขึ้นมา นี่ให้กิเลสมันหลอก หลอกตนเอง ได้แต่จะทำ
 ความรู้ความเห็นของตัวเองมันเป็นมรรคเป็นผล นี่ให้กิเลสมันหลอก แล้วขนาดตัวเองเป็นพระเป็นเจ้า
 บวชอยู่ในพระพุทธศาสนา แล้วยังเป็นครูบาอาจารย์นะ เป็นพระปฏิบัติเสียด้วย มีครูมีอาจารย์มา มีชื่อ
 มีเสียงด้วย แล้วฆราวาสญาติโยมเขา แล้วพระบวชใหม่ ฆราวาสญาติโยมมีศรัทธาความเชื่อมาก
 บวชพระ บวชพระขึ้นมาก็อยากจะพ้นทุกข์ อยากจะประพฤติปฏิบัติ แล้วเวลาบวชขึ้นมา แก่เพราะ
 กินข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน พอเห็นว่าเป็นครูบาอาจารย์ก็เข้าไปศึกษา แล้วเข้าไปศึกษา ศึกษามันจะ
 ได้สิ่งใดมาล่ะ ศึกษาขึ้นมาแล้ว แล้วเขามีวุฒิภาวะสิ่งใด

พระบวชใหม่นะ ในนวกโวกาทบออกไว้เลย พระบวชใหม่เป็นผู้ว่ายากสอนยาก พระบวช
 ใหม่ต้องให้ศึกษา ให้รู้จักข้อวัตร เวลาหลวงปู่มันท่านจะบวชพระขึ้นมา ท่านให้เป็นปะขาว ๓ ปี ๔
 ปี เพื่อจะคัดนิสัย เพื่อจะคัดขึ้นมา ให้ทั้งนิสัยของฆราวาสมา ให้เข้าไปสู่นิสัยของสมณะ ถ้านิสัยของ
 สมณะ เวลาความเป็นอยู่ คิด จะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ด้วยกัน ธรรมะ จะรู้ได้ต่อเมื่อแสดงธรรม ธรรมะ
 จะรู้ได้ต่อเมื่อเปิดอกมา เปิดอกว่าเราจะมีคุณธรรมมากน้อยแค่ไหน ถ้ามันไม่มีคุณธรรมมากน้อย
 แค่นั้น พูดสิ่งใดมามันก็ซ้าๆ ซากๆ อยู่นั่นนะ ไอ้คนฟังมันเบือหน้ายนะ ของพูดแล้วก็พูดอยู่นั้น
 ละ ไม่มีสิ่งใดเป็นเนื้อธรรมเลย เป็นเนื้ออรรถเนื้อธรรมขึ้นมาเพื่อจะให้ชำระล้างกิเลส เพื่อจะได้ข่มจี
 กิเลสในหัวใจเราให้มันได้อาย

เวลาศึกษาธรรม เพราะวุฒิภาวะมันไม่มี เวลาครูบาอาจารย์ที่โดนกิเลสมันหลอกตนอยู่
 เวลาแสดงออกมา เขาจะรู้ได้อย่างไร เขาไม่รู้ได้หรอก เขาไม่รู้ได้ วุฒิภาวะมันอ่อนด้อยอย่างนั้น

พอพูดมาสิ่งใดมันก็เชื่อไป มันเสียหายกันไปหมดเลย แล้วคนที่มิกิเลส คนที่มาประพฤติปฏิบัติก็
 อยากจะพ้นจากกิเลส อยากจะมีครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงาม แล้วครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงามมา
 จากไหนล่ะ ครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงามมันอยู่ที่ไหน

ครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงามก็หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านชื่อตรงต่อธรรม ท่านมีสัง
 ฆธรรม ท่านแสดงสิ่งใดก็มีอรรถมีธรรม จะไม่พ้นจากอรรถจากธรรมไป ไอ้พวกเรามีแต่กิเลสไป มีแต่
 ความเคยชินใจ มีนิสัยของฆราวาส มีนิสัยของสังคัมไป โฆษณาชวนเชื่อ มีแต่กระแสสังคัม เวลาไป
 เห็นอย่างนั้นเข้ามันขัดหูขัดตา มันขัดหูขัดตาเพราะอะไร เพราะท่านอยู่เหนือโลก ท่านอยู่เหนือโลก
 อยู่เหนือสังคัม ท่านสั่งสอนสิ่งใดมามันก็แทงเข้าหัวใจเราทั้งนั้นนะ

พอมันแทงเข้าหัวใจ แทงเข้ากิเลสของเรา มันไม่บอกว่าแทงเข้าหัวใจนะ มันบอกว่า “ทำ
 ร้ายเรา ทำลายเรา ไม่เมตตาเรา ไม่อุ้มชูเรา” นี้อกิเลสมันพลิกไปอย่างนั้นนะ ถ้ากิเลสมันพลิกไปอย่าง
 นั้น ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี เราอยากหาครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ผู้ที่มีคุณธรรมในหัวใจ เวลาเราได้ยิน
 ชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณของท่าน เราก็ระลึกถึงท่าน เวลาเราจะเข้าไปศึกษา เพราะสังฆธรรมมัน
 เหนือโลก เหนือความจินตนาการ เหนือการคาดหมาย แล้วเหนือการจินตนาการ เหนือการคาดหมาย แล้ว
 ทำอย่างไรล่ะ

ถ้าเหนือการจินตนาการ เหนือการคาดหมาย เราก็ต้องพยายามขวนขวายของเราดี เพราะ
 เราแสวงหาครูบาอาจารย์ใช่ไหม ถ้าเราแสวงหาครูบาอาจารย์ขึ้นมา เราก็พยายามทำความสงบของใจ
 เข้ามาก่อนสิ ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา นั่นก็คือการปฏิบัติธรรม ตบะธรรมมันแผดเผาทำลาย
 กิเลส ทำลายกิเลสหายๆ ไอ้พวกลูกหลานหลานของมันที่มันทำให้เรารำคาญ ยุงรำคาญๆ มันไม่มี
 เชื้อโรคกับใครนะ ยุงรำคาญมันก็กัดเท่านั้นนะ แต่ถ้าเป็นยุงก้นปล่องมันมีมาลาเรียนะ มันกัดเข้า
 ไปเดี๋ยวจะเป็นมาลาเรีย

นี่ก็เหมือนกัน ขณะที่ยุงรำคาญ สิ่งของมันเป็นความฟุ้งซ่านในใจมันเป็นเรื่องยุงรำคาญทั้งนั้น
 นะ ถ้าเรากำหนดพุทโธ ปัญญาอบรมสมาธิ เราพยายามปรับหัวใจของเราขึ้นมา แต่ไอ้แก่เพราะกิน
 ข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน มันก็บอกว่า “นี่ทำความสงบเข้ามา มันเป็นพลังจิต มันมีกำลังของมัน สิ่ง

มนุษย์เขามีความเบียดเบียนกันเพราะจิตใจเขาเป็นกิเลส เขาถึงเบียดเบียนกัน พอทำใจสงบเข้ามาแล้วมันจะไม่เบียดเบียนกัน”

ไม่เบียดเบียนกัน นี่หลอกตนเอง พอหลอกตนเอง ไม่เบียดเบียนกัน ไปหลอกหลวงชาวบ้านทำไม ถ้าไม่เบียดเบียนกัน ที่พูดอยู่นั้นมันหลอกหลวงชาวบ้าน ตัวเองก็รู้ เพราะมันไม่มีเหตุมีผลเทียบเคียงกับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่มีธรรมเทียบเคียงกับธรรมของครูบาอาจารย์ของเรา

ก็เป็นกรรมฐานทั้งนั้นนะ มีครูบาอาจารย์เหมือนกันทั้งนั้นนะ เพราะอะไร เพราะมรรค ๔ ผล ๔ ใจ ถ้ามรรค ๔ ผล ๔ อะไรเป็นมรรค อะไรเป็นผล สิ่งที่กำลังเดินไปมันเป็นอย่างไร ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ถ้ามันไม่มีวิธีการดับทุกข์ มันดับทุกข์อย่างไร ถ้ามันดับทุกข์อย่างไร อย่างเรา เราแสวงหากันอยู่นี้ วิธีการดับทุกข์ก็แสวงหากันอยู่นี้ มันยังล้มลุกคลุกคลาน มันไม่มีวิธีการดับทุกข์เสียที ไม่มีวิธีการดับทุกข์เสียที

ก็เราเกิดเป็นมนุษย์ไง เราเกิดเป็นมนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์มีศักยภาพเหมือนกัน อำนาจวาสนาบารมีของคนมันแตกต่างกัน ถ้าอำนาจวาสนาบารมีของคนแตกต่างกัน แต่เราก็มีอำนาจวาสนาบารมี เราไม่ปล่อยให้ชีวิตล่วงไป เห็นไหม คุณ คนที่ประสบความสำเร็จทางโลกเขาจะมีฐานะสูงส่งขนาดไหน เขาก็ตายทั้งนั้นนะ คนเกิดมา เกิดมาเป็นคนเหมือนกัน เกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน แล้วก็ดำรงชีวิตอยู่ชั่วคราว แล้วก็ต้องตายไปหมดเลย แต่เราจะเอาสมบัติทางไหนล่ะ ถ้าเอาสมบัติทางโลก เขาก็แสวงหากันอยู่นี้ไง

แล้วถ้าเราเอาสมบัติทางธรรมล่ะ สมบัติทางธรรม เราต้องทำหัวใจเราให้ได้ หัวใจเท่านั้นไม่ให้กิเลสมันหลอก ไม่หลอกคน เราไม่หลอกตัวเราเอง เราเชื่อสัตย์กับตัวเราเอง เรามีจุดมุ่งหมายของเรา เราว่าเราจะเอาจริงของเราๆ ถ้าเอาจริงของเราเนะ คนที่มีวุฒิภาวะ คุณ คุณไปฐิตะนะ เวลาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นครูเป็นอาจารย์สอนปริยัติ คือสอนทางวิชาการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลูกศิษย์ลูกหา ๕๐๐ นะ ไปไหนลูกศิษย์ลูกหาล้อมหน้า

ล้อมหลังหมดเลย เวลาไปเผื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ไปฐิตะโบลานเปล่ามาแล้วหรือ โปฐิตะโบลานเปล่ากลับแล้วหรือ โปฐิตะโบลานเปล่า”

จนได้คิดน้อยใจว่า เราก็ทำประโยชน์ แก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน เราก็ทำประโยชน์
 คุณิ ลูกศิษย์ลูกหา ๕๐๐ ไปไหนมีคนนับหน้าถือตาทั้งบ้านทั้งเมือง เพราะอะไร เพราะขณะที่ว่า
 บวชเป็นพระ เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การโฆษณาชวนเชื่อ ในการแสดง
 ธรรม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เอามาสั่งสอนก็ธรรมขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ธรรมของเราละ ความจริงของเราละ

เพราะเราเป็นมนุษย์กันใช่ไหม เราต้องการพ้นจากทุกข์ใช่ไหม เราต้องการสังฆธรรมใน
 หัวใจใช่ไหม เราต้องการเนื้อธรรมเนื้อธรรม ความเป็นจริงในใจของเรา ถ้าเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็น
 ปัญญา ก็ให้มันมีจริงในหัวใจของเรา แต่เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามัน
 เป็นปริยัติ มันเป็นแนวทาง แนวทางที่ปฏิบัติ มันเป็นความจำ ถ้าความจำไม่ใช่ความจริง

ถ้าความจำ เราเป็นชาวพุทธใช่ไหม เราจะศึกษาขึ้นมาเพื่อประดับเกียรติว่าเราเป็นชาวพุทธ
 เรารู้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ศึกษา ศึกษาเป็นแนวทาง แล้วมีสติมีปัญญาใหม่
 สติปัญญาที่วันใดวันหนึ่งเราจะออกปฏิบัติใหม่ เหมือนกับยา ยาเราอ่านแต่ฉลากยา ในบ้านเรา
 ฉลากยาวางเป็นตั่งๆ เลย แต่ตัวยาก็ไม่มีสักเม็ดหนึ่ง ยาเพื่อแก้โรคแก้ภัยไม่มีเลย เราจะเป็นอย่างนั้นไหม
 ถ้าเราไม่เจ็บไข้ได้ป่วย มันก็ยังไม่เห็นความจำเป็น วันใดเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา มันจะเห็นความจำเป็น
 เลย

นี่ก็เหมือนกัน เราเรียนปริยัติมาๆ เราเรียนทางวิชาการของธรรมขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้ามาเพื่อความรับรู้ เพื่อความดีงาม แต่เวลาเราออกปฏิบัติละ ถ้าออกปฏิบัติขึ้นมา
 มันต้องเอาความจริงขึ้นมา แล้วออกปฏิบัติเอาที่ไหนละ

เวลาทางโลกเขา สิ้นค้าในตลาดเราต้องการสิ่งใด เราก็ไปหาซื้อได้ถ้าเรามีเงินทองไปซื้อเขา
 มา เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ ทุกข์
 เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ อริยสัจ สัจจะความจริง สติปัญญา ๔ กาย เวทนา จิต

ธรรม รู้ไปหมด แล้วให้กิเลสมันหลอก พอหลอกตน มันรู้ไปหมด แล้วก็เทียบเคียงเอง สร้างจินตนาการของตัวเอง แล้วสร้างมโนกรรมของตัวเอง แล้วก็ว่ากันไป แล้วก็อ้างอิงไปหมดเลยว่าเป็นเหมือนคนนั้น เป็นเหมือนคนนี้ นี่กิเลสมันหลอก

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนไปจุติละๆ “ไปจุติละไปลานเปล่ามาแล้วหรือ ไปจุติละไปลานเปล่ากลับแล้วหรือ” นี่มันได้คิด เห็นไหม ถ้าคนได้คิด ไม่ให้กิเลสมันหลอกใจ ไม่ให้กิเลสมันค้ำคอใจ เราเป็นคนมีศักยภาพ ไปไหนลูกศิษย์ลูกหา ๕๐๐ มีชาวบ้านนับหน้าถือตามหาศาล แล้วมันก็ตายเปล่าไป มีบุญกุศลตายไปก็เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ก็เท่านั้น ในวัฏฏะไ้ ก็เกิดในวัฏฏะอยู่นั่นละ

แต่เพราะมีอำนาจวาสนา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนขึ้นมา ได้คิดใจทิ้งหมู่คณะ หนีไปโดยตัวคนเดียว ไปวัดปฏิบัติ มันมีชื่อเสียงไป วัดปฏิบัติ สัมลูกคลูกหลานกันมาทั้งนั้นละ ปฏิบัติขึ้นมาก็ปฏิบัติเพื่อชำระล้างกิเลส พอชำระล้างกิเลสแล้วก็มีความสุข มีความร่มเย็นเป็นสุข อยู่ที่ไหนมันก็มีมีความสุข องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่โคนต้นไม้ก็มีความสุข อยู่ที่ไหนก็มีความสุข พระปฏิบัติเขาอยู่ในป่าในเขาของเขา เขามีสติปัญญาทันกิเลสของเขา เขาไม่ใช่หลอกตน เขาทำลายกิเลสในหัวใจตน ถ้าทำลายกิเลสในหัวใจตนมันก็มีความร่มเย็นเป็นสุข เห็นไหม เขาอยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข อยู่โดยสังขธรรม ไม่มักใหญ่ใฝ่สูง ไม่คิดจะหาสิ่งใด

หลวงตาบอกว่า ไก่มันยังมีหงอน หางหงอนไก่มาเสียบหัวไว้ไง อยากมีหัวโขน อยากให้คนนับหน้าถือตา นี่กิเลสมันหลอก หลอกตน ถ้าหลอกตนแล้วมันก็หลอกคนอื่น อยากให้เขานับหน้าถือตา ไก่มันอยากมีขน อยากมีหงอน มันมีของมันไง ถ้าไก่มันอยากมีขน มันก็ดิ้นรนของมันไป

แต่เวลาไปจุติ คูตี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ไปจุติละไปลานเปล่ามาแล้วหรือ ไปจุติละไปลานเปล่าไปแล้วหรือ”

นี่ทั้งหมู่คณะ ทั้งหัวโขน ทั้งสิ่งที่สังคมเขานับหน้าถือตา สังคมเขานับหน้าถือตามันเป็นโลกธรรม ๘ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ แล้วมันแก้ไขกิเลสของเราตรงไหน แล้วมันจะทำให้เรารู้แจ้งเห็นจริงตามสังขารตรงไหน มันไม่มีสิ่งใดจะมารู้แจ้งเห็นจริงในสังขารอันนั้น ทั้งหัวโขนแล้วไปหาพระปฏิบัติ ไปหาพระป่า ไปถึงในวัด ตั้งแต่เจ้าอาวาสลงมา พระอรหันต์หมดเลย ทีนี้พระอรหันต์หมดเลย จะไปกราบขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์เฝ้า ก็มีชื่อเสียงคับฟ้า ไปที่ไหนก็มีคนนับหน้าถือตาทั้งนั้น แล้วมาสวมครเป็นลูกศิษย์

เจ้าอาวาสบอกว่า “เราเป็นคนอำนาจวาสนาน้อย เราอยู่ในป่าในเขา ไม่มีศักยภาพจะสอนได้หรอก” ผลักไปเรื่อยๆ “ถ้าเราไม่ได้ก็องค์ต่อไปเถอะ” องค์ต่อไปก็ผลักต่อไป จนถึงสามเณรน้อย สามเณรน้อยก็เป็นพระอรหันต์ นี่ถ้าไม่หลอกตน

ถ้าหลอกตนมันมีแต่หัวโขน มีแต่ศักยภาพทางสังคม เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์เฝ้า มนุษย์คือสัตว์สังคม สังคมถ้ารวมเป็นชุมชนขึ้นมามันก็มีศักยภาพ ใครมีความนับหน้าถือตาใคร คนนั้นก็มียศชื่อเสียงขึ้นมา แล้วชื่อเสียงมันเป็นอะไรล่ะ ชื่อเสียงมันเป็นประโยชน์อะไรกับการปฏิบัติล่ะ ชื่อเสียงไม่มีประโยชน์ในการปฏิบัติเลย แต่อยากมีชื่อเสียง ก็อยากมีหงอน อยากจะมีหัวโขน อยากให้คนรู้จัก แล้วมันมีประโยชน์อะไรกับชีวิตเรา นี่หลอกตน หลอกตนมันหลอกอย่างนี้ กิเลสมันเลียบเข้ามาแล้วหลอกตน ทำให้ตนเสียหาย

ทั้งๆ ที่เราเกิดเป็นมนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นมนุษย์ เดินได้ ๗ ก้าว เปล่งวาจาเลย “เราเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” แล้วท่านก็ปฏิบัติของท่านขึ้นมาตามความเป็นจริง พระอัครสาวกในสมัยพุทธกาลก็เหมือนกัน เกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน ประพฤติปฏิบัติตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์ไปเหมือนกันทั้งหมดเลย จิตใจมันเป็นความจริง นี่ไม่หลอกตน มันเป็นความจริง ความจริง รู้จริงเห็นจริง ถ้ารู้จริงเห็นจริงตามความจริงขึ้นมามันก็เป็นประโยชน์ตามความเป็นจริงอันนั้น

นี่เราก็เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน แล้วเกิดเป็นมนุษย์ให้กิเลสมันรื้อยมันรัด ให้กิเลสมันบีบคั้นของเราขึ้นมา แล้วเราแสวงหาครูบาอาจารย์ขึ้นมา ครูบาอาจารย์ก็แก่เพราะกินข้าว เต่าเพราะอยู่

นาน พอทำความเข้าใจเข้ามามันจะมีฤทธิ์มีเดช มันจะมีเหตุมีผล มันจะสิ้นกิเลสไปได้ มัน
เป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้เลย มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ นั่นเพราะมันเป็นไปไม่ได้

คุณ โปฐิละไปอยู่กับสามเณรน้อย สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ ถ้าเป็นพระอรหันต์
ปราบทิฐิ “ถ้าอย่างนั้นเราก็จะลองสอนดู ลองสอนดูก่อน ลองดู” ลองดูก็ดูก็ริยา “เราต้องการไม้ที่
เป็นไม้ไผ่ ไม้ไผ่มันอยู่ในดงไผ่ หนามไม้ไผ่มันก็มี ให้ห่มจีวรเข้าไปเอา” มันเป็นไปไม่ได้หรอก
เพราะห่มจีวรเข้าไป หนามต้องเกี่ยวแน่นอน พอเข้าไปใกล้ๆ ขึ้นมา ต้องทำ

พอลงไปทำ เพราะทิฐิมานะ เพราะเราก็คิด นี้ทางโลกใจ มันเป็นไปได้อย่างไร ห่มจีวร
เข้าไป จีวรก็ต้องขาด สามเณรน้อยทำไมมาไหว้วานของที่เป็นไปไม่ได้ ของที่ทำลายอย่างนี้ นี่มัน
ก็คิดอย่างนั้นนะ แต่ด้วยเพราะว่า “โปฐิละมาแล้วหรือ โปฐิละกลับแล้วหรือ” สิ่งนั้นลดทิฐิมานะ
มา ให้ทำอย่างไรก็ทำ

พอเข้าไปใกล้ๆ บอก “ไม่เอาแล้ว ไม่เอาแล้ว พอแล้ว” เขาไม่ได้ต้องการเอาหรอก แต่เขา
ต้องการดูทิฐิมานะ เขาต้องการดูกิเลสมันหลอก กิเลสมันร้อยมันรัดขึ้นมาแล้วก็มีทิฐิมานะถือตัว
ถือตนไง “ไม่เอาแล้ว จะเอาน้ำๆ ให้ห่มจีวรลงไปเอาน้ำ” ถ้าคักน้ำ ห่มจีวร พอไปใกล้ๆ น้ำ บอก “ไม่เอา
ไม่เอาแล้ว ได้แล้ว”

สังเกต สังเกตว่ามีทิฐิมานะ ถ้ามีทิฐิมานะ กิเลสมันจะหลอกคนคนนั้น ถ้ามันมีทิฐิ
มานะ เวลาสามเณรน้อยสอนก็ฟังไว้เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา ฟังไว้ คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์ก็กองทิ้งไว้ นั่นมันฟังแล้วมันไม่เข้าใจใจ หัวใจ
มันไม่เปิดรับ ภาชนะมันไม่หงายขึ้นมา ถ้าภาชนะไม่หงายขึ้นมา พุทธธรรมนะ พุทธจณินปาก ฟัง
จณินหู แต่ใจมันค้ำใจมันคือมันค้ำมันอวดตัวอวดตน มันจะจงหองพองขน มันจะชี้คอคน

มนุษย์ก็คือมนุษย์เท่ากัน แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา ใจของใครเท่านั้นที่จะย้อนกลับเข้ามาใน
หัวใจ ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีสติปัญญา นี้ไง ที่ว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านดูๆ ใจ ท่านดู ท่านก็
ปราบทิฐิมานะของคน ท่านปราบทิฐิมานะ กิเลสในใจของคนนะ แต่เวลาใครไปไหนก็จะให้
โอ้อๆ ใอี่นั่นมันก็ไปอยู่กับแก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะอยู่นานไง กระแสสังคมไง โฆษณาชวนเชื่อใจ

ไปไหนมีศักยภาพไง คนล่อมหน้าล่อมหลังไง แล้วมันมีความจริงไหมละ มันไม่มีความจริงเพราะอะไร มันเป็นไปได้

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ความอยู่ในป่าในเขาของท่าน ท่านอยู่ด้วยความสงบระงับ สิ่งที่อยู่ในสถานที่วิเวก คนที่จะปฏิบัติมันต้องสถานที่วิเวก กายวิเวก จิตวิเวก ความวิเวกอันนั้นมันจะทำให้จิตใจเราสงบระงับเข้ามา สิ่งที่สงบระงับเข้ามา เราเองเป็นคนสั่งสอนเขา แล้วเราเองสั่งสอนเขา แล้วเราจะคลุกคลีกับหมู่คณะ เราจะทำตัวของเราให้เป็นแบบนั้น แล้วมันเป็นจริงขึ้นมาได้อย่างไรละ ฟังท่านสอนนะ คำสั่งสอนของท่านเป็นประโยชน์หมดเลย แต่อย่าดูการกระทำของฉันทนะ การกระทำของฉันทไปอีกเรื่องหนึ่งเลย

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่ทำแบบนั้น ท่านใช้ชีวิตของท่านเป็นแบบอย่างเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธวิสัยนะ เวลานอน นอนสี่หุสยาสน์ นี่ชีวิตเป็นแบบอย่างพุทธวิสัย พุทธกิจ ๕ ท่านทำของท่านตลอดจนถึงวันนิพพาน นี่ครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านมาอย่างนั้นนี่ไง นี่มันไม่ให้อกิเลสมันหลอกใจ ถ้ากิเลสมันไม่หลอก ไม่หลอกตนเสียอย่างหนึ่ง แล้วเราพยายามทำความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้นมา เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรานะ ถ้ามันเป็นความจริง เวลาสอน สอนพระ ไปฐิตะจนถึงสิ้นกิเลสเลย

นี่เหมือนกัน ดูหลวงปู่ขาวดี หลวงปู่ขาวกับหลวงตาอยู่กับหลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาวท่านทำสิ่งใดอยู่ ถ้ามีความผิด หลวงปู่มั่นมาแล้ว มาในนิมิตเลย “ทำอย่างนี้ไม่ถูกต้อง วางของไม่เป็นที่ เป็นทาง” หลวงปู่ขาวท่านเล่าให้หลวงตาฟัง แม้แต่วางของไม่เป็นที่ไม่เป็นที่ หลวงปู่มั่นมาติเลย มาติเลย คำว่า “มาติ” นี่ถึงกันด้วยหัวใจ คนที่ถึงกันด้วยหัวใจนะ

หลวงตาท่านไปอยู่เมืองจันทร์ เวลาออกบิณฑบาต หมู่คณะเดินทางไกล เวลากลับมาเดินสะพานไม้ลำเดียว ตกจากสะพานนั้น คืบนั้นหลวงปู่มั่นมาเลย “นี่เป็นหัวหน้า เอาเปรียบลูกน้อง ให้ลูกน้องไปไกลๆ แล้วหัวหน้าเดินวนเวียนอยู่ข้างวัดนะ”

นี่คนที่เขาเคารพบูชา คนที่หัวใจเขาเป็นธรรม เขารับรู้ได้ถึงขนาดนั้น ถ้าเขารับรู้ได้ถึงขนาดนั้นนะ เวลาปฏิบัติขึ้นไปทำไมถึงเป็นอย่างนั้นล่ะ เวลาปฏิบัติขึ้นไป อยู่กับครูบาอาจารย์ขึ้นมา มันด้วยความเคารพบูชา ด้วยใจเจตนาที่ดี ด้วยการประพฤติปฏิบัติที่ดี มันไม่มีทิวฐิมานะไง

สิ่งที่ไปอยู่กับครูบาอาจารย์ขึ้นมาแล้วเกิดมีทิวฐิมานะ “ครูบาอาจารย์สอน สอนผิด เราเป็นลูกศิษย์ เราสอนถูก ลูกศิษย์มีความรู้มากกว่าอาจารย์ อาจารย์ทำอย่างนี้ ไม่ควรทำอย่างนี้ ควรทำอย่างที่เราแนะนำให้ทำ” นี่เกิดทิวฐิมานะอย่างนี้

แล้วพอออกจากครูบาอาจารย์มา หลวงปู่ขาว หลวงตา ท่านเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของเรา ชาวพุทธ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของสังคม ท่านช่วยเราทั้งสังคม ด้วยความเมตตาคอยสั่งสอนให้เราเป็นคนที่ดีงาม พระปฏิบัติไปอยู่กับท่าน ท่านก็พยายามแก้ไขเรื่องทิวฐิมานะ เรื่องกิเลสในหัวใจของตัว

แต่เวลาคนที่ไปอยู่กับครูบาอาจารย์แล้วเก่งกว่าครูบาอาจารย์ เห็นไหม “ทำอย่างนั้นไม่ถูกต้อง ทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น” แล้วก็ออกมาอยู่กับสังคมเหมือนกัน อยู่กับสังคมก็ไปคลุกคลี คลุกคลีกับกระแสสังคมอย่างนั้นล่ะ แล้วมันเป็นจริงไหมล่ะ

คูสิ ครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงมันเป็นแบบนี้ไง เป็นความจริง สิ่งใดเป็นจริง สิ่งใดเป็นความจอมปลอม มันก็เป็นโลกธรรม ๘ เป็นเรื่องโลก โลกคือการโฆษณาชวนเชื่อ ถ้าการโฆษณาชวนเชื่อ นี่หลอกตนแล้วก็หลอกคนอื่น หลอกคนอื่นที่ไหนล่ะ หลอกคนอื่นเห็นไหม

คูสิ คูหนังสือประวัติหลวงปู่มั่น ทั่วๆ ที่มันจะเป็นประโยชน์กับโลก ทั่วๆ ที่มันจะเป็นประโยชน์กับโลกนะ ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติกับหลวงปู่มั่นมา ท่านได้ประโยชน์ของท่านมา ท่านเอาสิ่งนั้นเป็นตัวตั้ง แล้วเอาสิ่งนี้ออกมาเพื่อประโยชน์กับสังคม

ไอ้แก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน มันเอาสิ่งนั้นมาเพื่อประโยชน์กับโลกธรรม ๘ มี ลาก เสื่อมลาก มียศ เสื่อมยศ อยากได้ลาก อยากได้ยศ อยากจะมีหัวโจก ถ้าประพฤติปฏิบัติ ศีลสมาธิตัวเองยังไม่เข้าใจ สมาธิตัวเองก็ทำไม่ได้ แล้วเกิดปัญญาภาวนามยปัญญา ก็ยังไม่เข้าใจอย่าง

นั่น ถ้าไม่เข้าใจอย่างนั้น จะเข้าใจคำสั่งสอนนั้นได้อย่างไร สัจธรรมอันนั้นมันเป็นเรื่องการปราบกิเลส ปราบทิฏฐิมานะในหัวใจของสัตว์โลก แล้วถ้าหัวใจของสัตว์โลก หัวใจของสัตว์โลกที่ยังไม่มีหลักมีเกณฑ์จะไปเข้าใจสิ่งนั้นได้อย่างไร

กระแสน้ำลมเขาสอนกันดัดสั้นๆ เขาสอนกันรักษากิเลสไว้ รักษากิเลสไว้ให้อยู่ในเตาไฟ อย่าให้กิเลสมันแผดเผาไปข้างนอก แล้วก็ตั้งสติกันทำอย่างนั้น ไปตั้งสติทำแบบนั้น แล้วก็มาคุยโอ้อวด บอกว่าที่เราอยู่ได้ๆ อยู่ได้เพราะการปฏิบัติดัดสั้น มันทำให้อยู่ได้ๆ นี่ไง มันหลอกตนๆ แล้วมันหลอกตนอย่างนั้น พอมีทิฏฐิมานะ มีความเห็นอย่างนี้ขึ้นมา

ประวัติหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น มันเป็นการก้าวเดินไป เป็นอริยสัง เป็นบุคคล ๔ คู่ โสคา ปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล การก้าวเดินไปก็ไม่เข้าใจ การก้าวเดินไปก็ก้าวเดินไปไม่ถูก พอการก้าวเดินไปก็ก้าวไปไม่ถูก เพราะคนตาบอด คนตาบอดไม่มีหูมีตา มันไม่เข้าใจสิ่งใด ฉะนั้น เวลาไม่เข้าใจสิ่งใด ยังหลอกตนแล้วหลอกคนอื่น ตนเองก็ไม่รู้ ตนเองก็ไม่เข้าใจ

แล้วประวัติครูบาอาจารย์ ประวัติของท่าน ธรรมะคำสั่งสอนของหลวงปู่มั่นมันเป็นประโยชน์ ถ้าเป็นประโยชน์ คุณติ “ไปฐิตะไบลานเปล้ามาแล้วหรือ ไปฐิตะไบลานเปล้าไปแล้วหรือ” เพราะอะไร เพราะจำมาเฉยๆ เป็นความจำ ไม่ใช่ความจริง นี่ก็เหมือนกัน เวลาประวัติของครูบาอาจารย์มันเป็นความจริงจากการรจนาออกมาจากหลวงตา มันเป็นการรจนาออกมาจากครูบาอาจารย์ หลวงปู่ขาว หลวงปู่ชอบ หลวงตา ท่านเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่หัวใจเคารพบูชา หัวใจที่ถึงธรรมในใจของหลวงปู่มั่น สิ่งที่เกิดการบูชา สิ่งนี้ท่านเชิดชู ท่านเอามาเป็นประโยชน์กับเรา เอามาเป็นสคัมภ์หลักของกรรมฐาน เอามาเป็นสคัมภ์หลักของเราเพื่อประโยชน์กับชุมชน ประโยชน์กับสาธารณะ ประโยชน์กับสังคมสงฆ์ ประโยชน์กับสังคมของชาวพุทธ

แต่เพราะว่ามันหลอกตน พอกิเลสมันหลอกตนเอง เพราะตนเองมัน โคนกิเลสหลอก แล้วก็บอกว่าเพราะกิเลสหลอก มันถึงปฏิบัติแล้วไม่เข้าใจสิ่งนี้ พอไม่เข้าใจสิ่งนี้ปั๊บ ตัวเองเข้าใจสิ่งใดล่ะ ตัวเองเข้าใจก็เข้าใจเรื่องกิเลส นี่มันหลอกตนๆ หลอกตนจนตนเชื่อนะว่าตัวเองมีมรรคมีผล ก็เลย

เอาความรู้ความเห็นของตัวเองเข้าไปวินิจฉัย พอเอาเข้าไปวินิจฉัย วินิจฉัยออกมาอย่างไรล่ะ
วินิจฉัยออกมาที่ผิดหมดล่ะ แล้วผิดหมด นี่หลอกคนอื่นหรือยัง

หลอกตนแล้วก็หลอกผู้อื่น ผู้อื่นเขาไม่ยากให้หลอก ผู้อื่นเขามีหุมิตา เขาจะรักษาสິงนี้ไว้
คูสิ เวลาหลวงตาท่านศึกษาจนมาเป็นมหานะ แล้วท่านออกประพฤติปฏิบัติ อยาจะหาครูบาอาจารย์
ไปหาหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นบอกเลย “มหา สิ่งที่มาเรียนมา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า สิ่งนั้นประเสริฐมาก เทิดใส่ศีรษะไว้ เคารพบูชานะ สิ่งที่เป็นภาคปริยัติ เป็นสังฆกรรม
ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเคารพบูชา เทิดใส่ศีรษะไว้ นะ เก็บใส่
ลิ้นชักไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ก่อน อย่าเพิ่งเอามาผนวกับการประพฤติปฏิบัติ ถ้าเอามาผนวกับ
การประพฤติปฏิบัติ มันจะตะมันจะถึบกัน”

คือมันเป็นสัญญา คือมันเป็นจินตนาการ เพราะเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า มันไม่ใช่ของเรา ถ้าเรายึดมันถือมันมันก็จะหลอกตน หลอกตนในธรรมขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาปฏิบัติไปจะเป็นอย่างนั้น “อ้อ! นี่ไง นี่เป็นสมาธิอย่างนี้ไง อ้อ! นี่ปัญญา
อย่างนี้ไง นี่โศดาปัตติมรรคไง อ้อ! นี่โศดาปัตติผลไง” นี่มันจะหลอกอย่างนี้

แล้วการปฏิบัติเรา เราปฏิบัติกัน ครูบาอาจารย์ของเราท่านปฏิบัติมานะ หลวงปู่มั่นท่าน
ทุกข์ยากมามาก ท่านกระเสือกกระสนของท่านมา ทำสิ่งใด ปฏิบัติไปแล้ว ลงมากรุงเทพฯ ก็มา
ปรึกษากับเจ้าคุณอุบาลีฯ เวลาอยู่ภาคอีสานก็ไปปรึกษากับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์บอกว่า “เรา
ไม่มีความรู้อย่างนี้ ท่านต้องแก้ตัวท่านเอง”

ท่านกระเสือกกระสนของท่านมา ท่านเห็นความทุกข์ยากอย่างนี้มา ถ้าเห็นความทุกข์ยาก
อย่างนี้มา เวลาหลวงตาขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น เห็นไหม “สิ่งที่ท่านศึกษามา ศึกษามาเป็นธรรมของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประเสริฐมาก เทิดใส่ศีรษะไว้”

ไม่ใช่ถูกเหยียดหยาม ไม่ใช่เห็นว่าไม่เป็นประโยชน์ ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้ามันจะมีธรรมวินัยนี้มาได้อย่างไร ถ้าไม่มีธรรมและวินัยนี้ มันจะมีศาสดาได้อย่างไร ถ้าไม่มีธรรม
วินัย เราจะมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์หรือ เราจะมีรัตนตรัยได้อย่างไร เรามีรัตนตรัยอยู่ แต่ถ้า

กิเลสมันหลอก มันหลอกคนอยู่นี้ กิเลสเรายังมีอยู่นี้ เราจะเอาสิ่งนี้มาเคลมว่าเป็นสมบัติของเรา มันยังไม่เป็นสมบัติของเรา

เราเกิดมามีพ่อแม่แม่ใช่ไหม พ่อแม่เลี้ยงเรามาใช่ไหม เราหาเงินหาทองยังไม่เป็นใช่ไหม เวลาเรามีการศึกษา เราโตขึ้นมา เรามีหน้าที่การงานของเรา เราทำหน้าที่การงานของเราเอง เราหาเงินหาทองได้เองใช่ไหม เราเลี้ยงตัวเองได้ใช่ไหม นี่ก็เหมือนกัน เราศึกษามาๆ มีพ่อแม่ มีรัตนตรัย มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก สิ่งที่เราศึกษามาแล้ว ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง แต่เรายังมีกิเลสอยู่ เรายังไม่ได้ปฏิบัติ

ถ้าเราจะปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติมาก่อนแล้ว ท่านถึงบอกว่า สิ่งที่เป็นคุณธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่สูงส่ง สิ่งที่น่าเชิดชู สิ่งที่น่าเคารพบูชา แต่เราควรที่จะเก็บเอาไว้ในลิ้นชักก่อน แล้วลั่นกุญแจมันไว้ อย่าให้มันออกมา ออกมามันจะมาเตะมาตีกับการปฏิบัติ จะให้ล้มลุกคลุกคลานอย่างนี้ แล้วท่านปฏิบัติไป พอปฏิบัติไปเดี๋ยวถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาแล้วมันจะเป็นอันเดียวกัน อันเดียวกันคือผลมันเป็นอันเดียวกันไง สิ่งที่เป็นอันเดียวกัน เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านเคารพบูชากันแบบนี้ไง แล้วถ้าปฏิบัติแล้วปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมา

เวลาเป็นความจริงนะ พอทำความสงบของใจขึ้นมา หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง เวลาปฏิบัติเริ่มต้นจิตมันเสื่อม ทำสิ่งใดก็ทำไม่ได้เลย ขึ้นไปหาท่าน “จิตมันเสื่อม ทำสิ่งใดก็ไม่ได้”

“อืม! จิตมันเหมือนเด็กๆ เด็กๆ มันก็วิ่งเล่นของมันตามประสาของมัน เด็กมันต้องมีอาหารของมันนะ ฉะนั้น เราอย่าไปสนใจกับเด็กนั้น เราควรที่จะดูแลอาหารของเด็กนั้น ถ้าเด็กมันหิว เดี่ยวมันจะกลับมากินอาหารนั้น ให้พุทโธๆ ไว้”

ท่านพยายามกลั่นใจนี้พุทโธตลอด พุทโธๆ จะทำอย่างไรก็พุทโธ เพราะท่านเองท่านก็ดูจิตมาก่อนเหมือนกัน ท่านบอกว่าท่านปล่อยตามสบาย พอปล่อยตามสบาย ทำสมาธิก็ทำได้ ไม่กำหนดพุทโธใจ ไม่กำหนดแล้วปล่อยจิต แล้วก็สติตามไป มันก็สติมันก็เลวอยู่อย่างนั้นนะ ล้มลุก

คลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ เห็นใหม่ คนที่ปฏิบัติมาเขาปฏิบัติมาแล้ว ใจลัดสั้นนะ แล้วปฏิบัติ
มาแล้ว เขาสลัดทิ้งมาแล้ว แล้วตัวเองยังไปกำหนดอยู่อย่างนั้น เพราะอะไร เพราะมันมีอำนาจวาสนา
ทำได้แค่นั้น พอทำได้แค่นั้นแล้วก็ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ โดยให้กิเลสมันหลอกเอา หลอกตนๆ หลอกตน
จนตนเชื่อ หลอกตนจนตนมีความรู้ความเห็นแบบนั้น แล้วก็เอามาวินิจฉัย คำรับคำราพิศพลาดไป
หมดเลย

แต่หลวงตาท่านมีอำนาจวาสนาบารมีของท่าน เวลาท่านมีสิ่งใดขัดข้องหมองใจ ท่านมีสิ่ง
ใดที่กระเทือนใจ ท่านมีสิ่งใดที่ท่านเอาชนะตนเองไม่ได้ ท่านเข้าไปหาหลวงปู่่มั่นนะ หลวงปู่่มั่น
ท่านสั่งสอนนะ “จิตมันเหมือนเด็ก เด็กมันต้องกินอาหาร เรารักษาอาหารมันไว้ เรากำหนดพุทโธไว้ๆ
พุทโธจนจิตมันสงบได้”

เด็ก จิตใจที่เป็นเด็กมันก็เร่ร้อนของมันไป มันก็เที่ยวเล่นของมันไปตามอำนาจวาสนาของ
มัน ตามฤทธิ์ตามเดชของมัน พุทโธๆ พุทโธคือสติ พุทโธมีสติ มีคำบริกรรม คำบริกรรม พุทธา
สติ มีสติกำหนดพุทโธไว้ พุทโธๆ ถ้ามีสติกำหนดไว้ จิตที่มันเร่ร้อนไป ที่มันออกไปเที่ยวเล่น มันจะ
ไปไหนละ มันก็หุดสั้นเข้ามาๆๆ หุดสั้นเข้ามาจนพุทโธละเอียดมากขึ้นๆ ละเอียดจนพุทโธไม่ได้
เลย นี่ไง เด็กมันกลับมากินอาหารไง เด็กมันกลับมาสู่พุทโธไง

เวลาสติมันเกิดที่ไหน มันเกิดที่จิต ถ้าเรามีจิต เรามีความรู้สึก ถ้าเราไม่กำหนดขึ้นมาจาก
ความรู้สึก สติมันจะมีได้ไหม สติมันจะมีได้มันก็มีได้จากเราระลึกรู้ขึ้นมา เวลาพุทโธๆ เวลาคำ
บริกรรมมันบริกรรมที่ไหน บริกรรมที่ใจ เพราะใจมันนึกเอา พุทโธๆ ขึ้นมา นี่อาหารของมัน แล้ว
จิตที่มันเร่ร้อนไปเพราะมันเลื่อม ด้วยกิเลสมันขับมันไส พอกิเลสมันขับมันไสไปขึ้นไป มันขับมันไส
โดยธรรมชาติของมาร มารมันอยู่กับใจอยู่แล้ว มันเป็นอนุสัย มันก็ขับไสให้จิตใจเราเดือดร้อน

เด็กมันก็เที่ยวเล่นของมันตามประสาทของมัน ถ้าเรากำหนดพุทโธๆ อาหารของมัน เดี่ยว
ต้องมาที่นี้ เราพุทโธไว้ที่จิต เวลามันสงบเข้ามามันก็หุดเข้ามาที่จิต เวลาจิตมันสงบขึ้นมา ท่าน
รำพันนะ เวลาไม่รู้ เวลาไม่รู้ละ สอนก็สอนเหมือนเด็กน้อยเลย เวลาเรียนมาจนเป็นมหา ทำอะไรก็
ทำไม่เป็น สิ่งทีเวลาไปสอน ไปถามครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านอยู่ป่าอยู่เขาของท่าน แต่ท่าน

ได้ล้มลุกคลุกคลานมาก่อน ท่านได้มีเหตุมีผลมาก่อน เวลาท่านแนะวิธีการ นี่ไง ปริยัติ ปฏิบัติไป เวลามันหดสั้นเข้ามาๆ เวลามันรุ่มเย็นเข้ามา มันก็พินคินมา พอพินคินมานะ ตั้งแต่บัดนี้จะกำหนด พุทฺโธตลอด จะไม่ให้มันเร่ร้อนไปไหนเลย แล้วออกฝึกหัดใช้ปัญญา เวลาจิตมันสงบขึ้นไปแล้ว มันนั่งตลอดรุ่ง มันเห็นกายของมัน มันพิจารณาของมัน เห็นไหม บุคคล ๔ คู่ มันมีเหตุมีผล ถ้ามันมีเหตุมีผลขึ้นมา มันถึงพัฒนาของมันขึ้นไป ถ้ากิเลสมันไม่หลอก

ถ้ากิเลสมันหลอก ไม่ต้องทำอะไรเลย ลัดสั้น จูจิต รักษาจิตไว้ มันจีเกียจ คนจีเกียจ คนมักง่าย คนเกียจร้าน มันจะเอาคุณงามความดีมาจากไหน เวลากริยา ปากก็พูดดี กริยาท่าทางก็อยู่ภายนอก แต่หัวใจมันไม่ทำ หัวใจมันไม่ทำ หัวใจมันไม่ทำเพราะมันมีทิฐิมานะ เวลาลัดสั้นๆ ก็รักษาใจไว้แค่นั้น พอรักษาใจตัวเองไว้ได้ก็รักษาเพศไว้ได้ รักษาใจของตัวเองไว้ไม่ให้มันส่งออกไปนอก เวลาออกมาเคลื่อนไหวก็ออกมาเคลื่อนไหว นี่หน้าที่ของสงฆ์ฯ ไอนี้ โลกธรรม ๘ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ มันเรื่องของโลก มันไม่ใช่เรื่องของการปฏิบัติ

ถ้าเรื่องของการปฏิบัตินะ หน้าที่การงานก็หน้าที่การงานนะ ถึงคราว คูสิ ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เว้นไว้แต่สมมุติ” ห้ามภิกษุทำนั้นๆ แต่เว้นไว้แต่สมมุติ หน้าที่การงานของสงฆ์เขายังเว้นไว้แต่สมมุติ สมมุตินี้เป็นผู้ควบคุมดูแลรักษา คำว่า “สงฆ์” มันมีหม่อมคณะ มีการรับผิดชอบ มันก็มีของมัน

ฉะนั้น เหมือนกัน หน้าที่การงานก็เหมือนกัน ถ้าเราทำหน้าที่การงานทางโลกมันก็เรื่องทางโลก แต่ถึงเวลาเราปฏิบัติ เพราะมันทรัพย์สมบัติของเราละ มันเป็นอริยทรัพย์นะ ทรัพย์ของใครของมันนะ หน้าที่ของสงฆ์ เราก็ช่วยเหลือสงฆ์ แต่เวลาหน้าที่ของสงฆ์ เวลาทำไปแล้วมันก็เหนื่อยยากคนเราละ เวลาทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำมันทุกข์ยากทั้งนั้นนะ คนอาบเหงื่อต่างน้ำมันต้องพักผ่อน มันก็ต้องมีอาหารกิน

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจที่มันออกทำหน้าที่การงานแล้ว ถึงเวลาปฏิบัติต้องมี ถ้าเวลาปฏิบัติมีขึ้นมา ปฏิบัติแล้วมันเป็นความจริงขึ้นมา อย่าหลอกตน อย่าหลอกว่ารู้ ถ้าหลอกว่ารู้แล้วนี่หลอกผู้อื่นถึงทำให้เสียหายกัน สิ่งที่จะเป็นสดมภ์หลักของกรรมฐาน ถ้าไม่รู้ อย่าเพิ่งวินิจฉัย ถ้าไม่รู้ อย่าตีความ

ถ้าเราตีความ เราตีความเป็นเรื่องส่วนตัวของเราสิ อย่าไปเอาทรัพย์สินสมบัติ เอาเพชรนิลจินดาของครูบาอาจารย์เราที่ท่านเก็บหอมรอมริบมาจากหลวงปู่มัน

ท่านเก็บหอมรอมริบเพชรนิลจินดาไว้เป็นเครื่องประดับกับวงกรรมฐาน ถ้าใครมีอำนาจวาสนาบวชเป็นพระเข้ามาแล้วศึกษา แล้วประพฤติปฏิบัติ แล้วทำให้จริงจัง เขาจะได้เพชรนิลจินดาขึ้นมาจากหัวใจของเขา หัวใจของเขาถ้าเขาทำตามความเป็นจริง มันจะมีเพชรนิลจินดาขึ้นมาที่นั่น

แต่ด้วยการวินิจฉัยของเรา กิเลสมันหลอกคนแล้วยังหลอกผู้อื่น โดยเอามาวินิจฉัยทำให้มันด้อยค่าไป ต่อไปมันก็กลายเป็นเพชรอัด มันก็เป็นพลาสติก มันไม่มีเพชรจริงแล้ว ไม่มีเพชรจริงเพราะอะไร เพราะตำรามันสอนอย่างนั้น เพราะผู้หลอกคนแล้วหลอกผู้อื่น ความหลอกมันจะมีความจริงมาจากไหนล่ะ ถ้าเป็นความจริงนะ สิ่งที่เรายังไม่รู้ แขนงไว้ก่อน วางไว้ก่อน แล้วเราทำความจริงของเราเข้ามา อย่าหลอกตัวเอง ถ้าไม่หลอกตัวเอง ทำความสงบของใจให้ได้ ถ้าใจมันสงบเข้ามานะ

ครูบาอาจารย์ท่านสอนไว้แล้ว ถ้ามันพุ่งชาน มันทุกข์มันยาก โดยสัญชาตญาณ กิเลสมันทำหน้าที่ของมันอย่างนั้น ธรรมที่มีรสมีชาติ ธรรมที่มีความสุข มีความสงบ มีความระงับ พุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ ธรรมฐาน ๔๐ ห้อง วิธีการทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ ถ้าวิธีการทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ เราก็ทำของเราสิ เราทำให้มันสงบเข้ามา ให้มันมีเนื้อธรรมเนื้อธรรม ให้มันมีข้อเท็จจริงกับใจเราขึ้นมา ถ้าเรามีข้อเท็จจริงกับใจเราขึ้นมา มันจะกราบแล้วกราบเล่า เวลาหลวงตาท่านกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านกราบขนาดนั้นนะ เห็นไหม ท่านกราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า มันซาบซึ้ง ถ้ามันซาบซึ้งนะ มันซาบซึ้งแล้วเราจะไปแก้ไขไหม เราจะวินิจฉัยไหม เราจะน้อมมาให้เห็นความเห็นของเราไหม

นั่นมันเพชรนิลจินดาของครูบาอาจารย์เราที่ท่านหามา นะ เพชรนิลจินดาที่ครูบาอาจารย์หามา ท่านประดับไว้เป็นเกียรติกับศาสนานะ ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เวลาเราปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้ามันสงบเข้ามา เราดูเราเห็นของเรา ถ้ามันเป็นความจริง มันมีเนื้อธรรมเนื้อธรรม ถ้าเนื้อธรรมเนื้อ

ธรรมในใจมันมี มันจะเข้าใจเนื้อธรรมเนื้อธรรมของครูบาอาจารย์หมด มันจะเข้าใจเรื่องเพชรนิลจินดา ว่ามันสมควรอย่างไร

รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แล้วเราจะทำอะไรให้ หัวใจเราพ้นจากการบีบคั้นของมาร ถ้าเราพ้นจากการบีบคั้นของมาร ถ้าทำความเข้าใจเข้ามาได้ เรายังรักษาใจของเราอย่างไร ถ้าเรารักษาไม่ได้มันก็เจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อมเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เรายังรักษาของเราไว้ เราพยายามทำของเราไว้ให้มันมั่นคงไว้ เอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่นๆ คนที่จิตไม่ตั้งมั่น คนที่ไม่มีกำลังจะไปทำอะไร ถ้าจิตตั้งมั่นแล้วน้อมไป น้อมไปเห็น กาย น้อมไปเห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้าน้อมไป หนึ่งงานของมันเกิดขึ้น

คนไม่มีหน้าที่การทำงานทำ ไม่อาบเหงื่อต่างน้ำ มันจะเอาผลตอบแทนมาจากไหน ถ้าทำ ความสงบของใจ พลังจิตๆ ทำความสงบของใจ พุทโธๆ จนจิตสงบเท่านั้น นี่เคยทำได้แล้วสมาธิ แล้ว สมาธิก็ไม่เป็นสัมมาเสียดด้วย ถ้าสมาธิเป็นสัมมา มันไม่เป็นฤทธิวิเศษ ในสมัยพุทธกาลฤทธิวิเศษ เขาทำสมาธิอยู่แล้ว เขาได้สมาบัติ ๘ อยู่แล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธรไว้หมดเลย กลับมากำหนดอานาปานสติ พอจิตสงบแล้วรำพึงออกไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ให้เห็นกิเลส ให้ค้นคว้าหากิเลส ถ้าค้นคว้าหากิเลส มันจะก้าวเดินไป บุคคล ๔ คู่ มันก้าวเดินเป็น ชั้นเป็นตอนขึ้นไป มันเป็นมรรคเป็นผลของมันขึ้นมา

แต่ถ้าเราไม่มีมรรคมีผลขึ้นมา นี่พลังจิตๆ แค่นั้น ไม่มีสิ่งใดมากไปกว่านั้น เพียงแต่ว่าเป็น การโฆษณาชวนเชื่อว่ามนุษย์ที่ทุกข์ มนุษย์ที่มีการบีบคั้นในใจ กับมนุษย์ที่มีความสุข เท่านั้นเอง พูด เท่านั้น แล้วบอกว่าต่อไปพลังจิตมันเข้มแข็งขึ้นไป มันจะปราบปรามกิเลสเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วมันเป็นอย่างไรละ

หลอกตน หลอกตนแล้วก็หลอกคนอื่น ทำลายคนอื่น นั่นก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่ใช้พวกที่ไม่รู้ติ ไม่รู้แล้วเอามาทำลายเลย มันยิ่งน่าเกลียด ยิ่งน่าเกลียดมาก เพราะอะไร เพราะคูติ เวลาเข้าไปอยู่กับครูบาอาจารย์ หลวงปู่ขาว หลวงตาไปอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านเมตตาขนาดไหน

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เราไปอยู่กับครูบาอาจารย์ ท่านเมตตา เมตตาทางอะไร ถ้าเมตตา เมตตาทางโลกนี่นะ ใครก็เมตตาได้ เมตตาทางโลก ครูฐสวัสดิการเขาดูแลยิ่งกว่านี้อีก แต่ เมตตาทางธรรมๆ เพราะต้องส่งเข้าไปสู่ใจ ถ้าใจมีหลักมีเกณฑ์ มันจะเป็นประโยชน์กับบุคคล คนนั้น ถ้าใจมีหลักมีเกณฑ์ มันมีอรรถมีธรรม มันมีเนื้อหาสาระ ถ้ามีเนื้อหาสาระขึ้นมา คนที่มี เนื้อหาสาระเป็นผู้นำได้ไหม

คนที่ไม่มีเนื้อหาสาระ ข้างในมันกลวง ข้างในมันว่างเปล่า สิ่งที่ว่างเปล่า แล้วทำอะไรล่ะ ถ้าว่างเปล่าแล้วสงบเสงี่ยมอยู่ในความว่างเปล่า นั่น แก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน มันก็ยังน่า เคารพบูชา เพราะอะไร เพราะมันเป็นอำนาจของวาสนา เป็นจรตนิสัยของใจอย่างนั้น แต่ข้างใน มันว่างเปล่าแล้วอยากจะมีหัวใจ อยากจะให้คนเคารพศรัทธา ไม่มีผลงานก็เอาสิ่งนี้มาเป็นผลงาน สิ่งที่มีมันค้างอยู่แล้ว ไม่ต้องไปทำให้มันยุ่งวุ่นวาย ไม่ต้องเอาสิ่งที่เป็นเพชรนิลจินดาของครูบา อาจารย์ที่ท่านทำของท่านมาแล้ว คุณิ เวลาพุทธวิสัย วิสัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใคร จะมีปัญญามากไปกว่านั้น นี่ก็เหมือนกัน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นครูใหญ่ของเรา ท่าน เป็นอาจารย์ใหญ่ แล้วมีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้คุณธรรมมาๆ ท่านก็มีคุณธรรมของท่าน ท่านก็มี ความเป็นจริงของท่าน แล้วเราไม่มีความรู้ เราไปวินิจฉัยได้อย่างไร เพราะเราไม่มีความจริงใน หัวใจของเรา เราถึงเอาสิ่งนั้นมาเพื่อจะเป็นผลงาน เพื่อให้สังคมเขายอมรับศรัทธา แล้วมันเป็นความ จริงใหม่ มันทำเสียหายไปหมดเลย สิ่งที่เสียหายเพราะกิเลสมันหลอกนะ

คนเราทำสิ่งใดไม่ต้องการให้สังคมรู้ว่าเราโง่หรือฉลาด ทุกคนจะอวดว่าตัวเองฉลาด เป็น ผู้รู้ๆ แต่เพราะกิเลสมันหลอกตน เพราะตัวเองไม่รู้ ถึงได้ทำออกไป ถ้าเรารู้ เราจะแสดงความซื่อ ร้ายของเราออกไปให้สังคมเห็นไหม เว้นไว้แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมๆ ท่านทำเป็นอุบาย ถ้าท่านทำเป็นอุบายนะ อุบายให้คนเห็น ให้คนได้คิด ถ้าอุบายให้คิด นั่นนะครูบาอาจารย์ท่าน ประเสริฐ ประเสริฐอย่างนั้นเลย แต่ผู้ที่ไม่มีคุณธรรมในความเป็นจริง ทำสิ่งใดไปเขาเห็นหมดละ

ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อแสดงธรรม ถ้ามีอรรถมีธรรม การแสดงธรรม การวินิจฉัยสิ่งใด การวินิจฉัยเรื่องมรรคเรื่องผล การวินิจฉัยเรื่องเส้นทาง การดำเนิน เรื่องมรรค มันชัดเจนมาก แต่ถ้า

คนเราวินิจฉัยผิดพลาดมาตลอด วินิจฉัยไปตรงไหนผิดทุกที วินิจฉัยไปตรงไหนผิดทุกที แต่ก็ไม่มีใครอยากทำ ไม่มีใครอยากทำ ไม่มีใครอยากทำให้เสียหาย ด้วยเหตุด้วยฉันทะเขาก็พยายามเตือนกัน พยายามสะกิดบอกกัน แต่สะกิดบอกกันแล้วก็ควรจะหยุดสิ แต่นี่ทำไมทำลายต่อเนื่อง ทำลายสิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นสคัมภ์หลักของศาสนา เป็นสคัมภ์หลักของกรรมฐาน ทำไมเราทำลายต่อเนื่อง แล้วทำลายต่อเนื่องแล้วมันผิดตรงไหนล่ะ มันผิดตรงไหน ไม่มีใครรับรู้ ผิดตรงไหน

เพราะมันหลอกตนไง เพราะหลอกตนถึงไม่รู้ว่าจะอะไรผิดอะไรถูกไง เพราะไม่รู้ว่าจะอะไรผิดอะไรถูก แล้วหลอกคนอื่นต่อไง คนที่วุฒิกวามันด้อยเขาก็เชื่อถือกันไปไง แล้วเชื่อถือนะ ในเมื่อตำรามันผิด แผนที่ผิด คนที่เดินตามแผนที่นั้นมันจะไปไหนล่ะ แต่ถ้าแผนที่เรารักษาให้มันถูกไว้ คนที่มีอำนาจวาสนา คนที่มีกำลังเขาเดินได้ เขาพยายามชวนขวยของเขาได้ เขาจะไปสู่เป้าหมายได้

แต่ถ้าคนเขาไม่มีอำนาจวาสนา คนที่เขาอ่อนแอ คนที่มักง่าย เขาก็นั่งอ่านแผนที่อยู่นั่นแหละ เขาก็วิตกอยู่นั่นแหละว่าเราจะทำได้หรือทำไม่ได้ แผนที่จนเนาจนเปื่อยแล้วเขายังไม่ก้าวเดินของเขาเลย อันนี้มันก็เป็นอำนาจวาสนาของเขา มันไม่เกี่ยวกับเรื่องแผนที่ใช่ไหม มันไม่เกี่ยวกับคำสั่งสอนของหลวงปู่มัน มันไม่เกี่ยวกับการสั่งสอนของประวัติที่ได้เก็บหอมรอมริบกันมา มันเป็นอำนาจวาสนาของเขา เราไม่ต้องไปสงสารเขาหรอก เพราะเราสงสารเขา เราพยายามจะตีความให้มันสะดวก ให้มันง่าย แล้วตีความตามความเห็น ตีความตามความพอใจ ถ้ามีทิฐิมีมานะ เพราะกิเลสมันหลอกตนตนมีวุฒิแค่นี้ ตนมีความสามารถแค่นี้ ก็จะบอกว่าต้องเป็นอย่างที่ตนรู้ๆ นี่ไง แล้วแสดงออกไปมันก็เสียหาย มันเสียหายตรงไหนล่ะ มันเสียหายกับประชาชนทั้งหมด มันเสียหายกับผู้ที่ปฏิบัติทั้งหมด แล้วคนที่รู้ล่ะ มีครูบาอาจารย์ท่านเห็น ท่านถึงสังเวชไง ท่านสังเวชมาก พอสังเวชขึ้นมา พอจะแก้ไขแก้ไขก็บอกว่าไม่ไว้หน้ากัน

อ้าว! โจรมันจะปล้นบ้าน ไว้หน้าโจรใช่ไหม โจรมันปล้นอยู่ที่นี่ ไว้หน้ามันให้มันปล้นให้หมดใช่ไหม ถ้าโจรจะปล้นบ้าน เราก็บอกว่าโจรมันปล้น มันจะเสียหายตรงไหนล่ะ แล้วเสียหาย

แล้วเราก็มาช่อมแซมบ้านเรือนของเราเอง ทรัพย์สินมรดกนั้นเราก็หากกลับมา แล้วใครใช้สอยเขาก็ใช้สอยของเขา นี่ถ้าไม่หลอกตน

การหลอกตน ก็เลสมันหลอก น่าเห็นใจมาก ฉะนั้น สิ่งที่ทำสิ่งใด เราไม่ควรจะผลิผลตามทำก่อน เราควรจะวินิจฉัยให้มันถูกต้องก่อน ถ้าวินิจฉัยให้มันถูกต้อง มันเป็นเรื่องจริงนะ เรื่องจริงคนที่ปฏิบัติ จิตใจที่มันยังไม่สูงส่งพอ มันสงสัยไปตลอดละ ถ้าเรายังมีความสงสัย ยังไม่มีความแน่ใจ เราทำลงไปทำไม เราทำลงไปทำไมถ้ามันยังสงสัยอยู่นะ

ถ้ามันสงสัยอยู่ เราพยายามแก้ความสงสัยของเราก่อนสิ เราพยายามกลับมาดูใจของเรา กรรมฐาน ๔๐ ห้อง ทำให้มันสงบลงมาให้ได้ ถ้ามันสงบลงมาได้ สิ่งที่ตัวเองรู้ตัวเองเห็นตัวเองที่รักษาใจอยู่ได้ ที่ตัดสั้น ที่ตัวเองทำอยู่นั้นนะ จะรู้เลยว่าสิ่งนี้เป็นมิจา มิจาเพราะมันไม่ลงสู่ความจริง ถ้ามันลงสู่ความจริงนะ สัมมาสมาธิ แต่สัมมาสมาธิมันระลึกรู้ ถ้าคนมีสัมมาสมาธิมันจะเข้าใจเรื่องเพชรนิลจินดา มันจะรู้เลยนะ ถ้าสัมมาสมาธิ ถ้าเรายังก้าวสู่ไม่ได้ ไซ้ใหม่ เราก็เห็นร่องเห็นรอย ถ้าเห็นร่องเห็นรอยนะ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” คนที่ปฏิบัติไป อริยสัจมันมีอันเดียว มันไม่มีสองมีสามหรือ อริยสัจมีหนึ่งเดียว ถ้าเราปฏิบัติขึ้นไปถึงหนึ่งเดียวนั้น เราจะเข้าไปสู่สัจธรรม ถ้าสัจธรรมนะ

ทำสมาธิได้ เราทำสมาธิได้ ถ้าทำสมาธิได้ รักษาสมาธิไว้ ถ้ามันสิ้นอายุขัย มันก็ไปเกิดบนพรหม แล้วทำบุญกุศล ปฏิบัติธรรมบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ “อานนท์ เธอบอกเขาณะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาด้วยอามิสแก่เราเลย”

แล้วเราปฏิบัติลุ่มลุกคลุกกลานอยู่นี่ เราก็น้อยเนื้อต่ำใจว่าเราปฏิบัติแล้วเราจะได้มรรคผลเมื่อไหร่ ถ้าได้มรรคผลเมื่อไหร่ก็ตรงนี้ไง ตรงที่เราปฏิบัติบูชามันได้บุญกุศลมากที่สุด

พาหิยะพึงเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เดียวเป็นพระอรหันต์ เพราะเขาได้ขึ้นไปบนหน้าผาดัดในอดีตชาติของเขา ไปปฏิบัติกันบนนั้น ๗ คน แล้วเขาถีบพะองของเขาทิ้ง มีผู้สำเร็จ

เป็นพระอรหันต์ให้เหาะลงมาๆ เหาะลงมาได้ ๑ เป็นอนาคามี ๑ แล้วตายบนนั้น ๕ นี้พาหิยะเขาปฏิบัติบูชาๆ เพราะเขาปฏิบัติบูชา เขาได้สร้างอำนาจวาสนาบารมีในใจของเขา เวลาเขาเกิดในชาติที่มาพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาก็มีอำนาจวาสนาของเขา เขาเป็นพ่อค้าเรือแตกจากกลางทะเลเข้ามาสู่ฝั่ง คนนับหน้าถือตา เพื่อนของเขามายืนยังกลางอากาศไป “เธอไม่ใช่พระอรหันต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดแล้ว ให้ไปพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” ไปพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทีเดียวเป็นพระอรหันต์เลย

นี่เขาปฏิบัติง่ายรู้ง่าย แล้วก็เอามาอ้างมาอิงกัน แต่ไม่ได้บอกว่าเขาปฏิบัติบูชาขนาดไหน แล้วเราเองถ้าเรามีสติปัญญา เราไม่ให้กิเลสหลอก เราไม่ให้กิเลสหลอกเรา แล้วเราก็ไม่หลอกคนอื่นด้วย ฉะนั้น ถ้าเราไม่ให้กิเลสหลอกเรา เราก็พิสูจน์ของเราสิ เราใช้เชาวน์ปัญญาของเราสิ เชาวน์ปัญญาของเรามันเป็นสมบัติของเรา

เวลาใจนี้เป็นของเรานะ ปฏิสัจจิต ปฏิสัจวิญาณเวียนตายเวียนเกิดของเรา แล้วอวิชชาพญามารมันครอบงำอยู่ ปัจจุบันนี้เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีกายกับใจ ถ้ามีกายกับใจ เราจะประพฤติปฏิบัติในปัจจุบันนี้ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติอยู่นี้ เราใช้ปัญญาของเราแยกแยะ เราปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พาหิยะพึ่งเทศน์หนเดียวนั้นเป็นอำนาจวาสนาของพาหิยะ ของเราเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นอำนาจวาสนาของพาหิยะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ อัครสาวกในสมัยพุทธกาลเป็นพระอรหันต์ เราก็อยากเป็นพระอรหันต์ เอาสมบัติของเขามาแล้วเป็นของเราไหม ไม่

นี่หลอกคน หลอกคนเพราะไม่ใช่สมบัติของเราไป หลอกคนเพราะว่า สมบัติของคนอื่น แล้วเราพยายามจะมายึดยึดใส่ในหัวใจของเรา มันเป็นไปได้ ความสะอาดบริสุทธิ์เฉพาะตนๆ ต้องจิตของเราเอง จิตปฏิสัจวิญาณของเราถ้ามันประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีข้อเท็จจริง มีอรรถมีธรรมของมันขึ้นมา มันก็จะเริ่มสงบระงับเข้ามา เวลามันออกฝึกหัดใช้ปัญญา มันใช้ปัญญาออกไป มรรคญาณมันเกิด ธรรมจักรมันเกิด ปัญญามันเกิด ภาวนามยปัญญามันเกิด มันก็เข้ามาชำระล้างในหัวใจของเรา มันก็ชำระล้างกิเลสของเรา มันก็ถอดถอนกิเลสของเรา เวลาถอดถอน

กิเลสของเราขึ้นไป กิเลสมันออกเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป เราจะไม่พูดหรือทำอย่างที่เขาทำกันเลย ถ้าเรารู้จริงเห็นจริง เราทำอย่างนั้นไม่ได้ เราจะไปทำเป้าหมาย ทำเส้นทางดำเนินที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านดำเนินมา ท่านได้สร้างวาสนามา

หลวงปู่มั่นท่านบอกว่าท่านปรารถนาพระโพธิสัตว์เหมือนกัน หลวงปู่เสาร์ท่านปรารถนา พระปัจเจกพุทธเจ้า คนที่ปรารถนามาอย่างนั้น คนที่มีอำนาจวาสนาอย่างนั้น ท่านถึงมีสติปัญญา รักษาตัวท่าน รักษาหัวใจของท่าน แล้วพยายามพาหัวใจของท่านฝ่าดงพงไพร คือกิเลสตัดหา ความทะยานอยากของใจ ไม่ให้กิเลสมันหลอกในใจ ฝ่าดงพงไพรจากการชุกคั่งจากชีวิตจริง แล้ว เวลาภาวนาขึ้นมา มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มีมรรคมีผลขึ้นมาในหัวใจ มีอรรถมีธรรมขึ้นมา ฝ่าดงพง ไพรกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจ ท่านทำของท่านมาขนาดนั้น

ถ้าสิ่งที่ครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านมา สิ่งที่ทำมาเพราะท่านล้มลุกคลุกคลานมา ท่านทำ สิ่งนั้นมา เพราะมันมีเหตุมีผลตามความเป็นจริงของท่านขึ้นมา แล้วเราเป็นลูกศิษย์ลูกหา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราต้องทำความจริงของเรา ถ้าความจริงมันเกิดขึ้นมา มันเคารพบูชาๆ เคารพ บูชามาก มันเห็นคุณไง เห็นคุณ

คูลี เราเดินทางกัน รัฐบาลเขาตัดถนนหนทาง ๔ เลน ๘ เลน ๑๐ เลน แล้วให้เราเดินทาง สะดวกสบาย ถ้ารัฐบาลไหนเขาโกงกิน เขาไม่ทำ เขาคอร์รัปชันเอาแต่งบประมาณนั้นไปเป็นของตน ถนนหนทางนั้นจะชำรุดทรุดโทรม เราจะไม่มีหนทางให้เดิน เราคิดถึงใคร

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านดำเนินการมาก่อน ข้อวัตรปฏิบัตินี้คือถนนหนทาง ข้อ วัตรปฏิบัติ คำสอนของท่านมันเป็นเหมือนถนนหนทางให้จิตมันก้าวเดินไป จิตมันก้าวเดินไป เวลาชุกคั่งไป ชุกคั่งไปป่าไปเขา เราชุกคั่งไปด้วยชีวิตของเรา ด้วยความเป็นอยู่ของเรา ถ้า จิตใจเราก้าวเดินไปนะ มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา นะ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิ มรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มันจะก้าวเดินของ

มันไปด้วยแนวทาง ด้วยถนนหนทางที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่ท่านได้บุกเบิกมา ท่านได้วางไว้ นะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ “อานนท์ เธอปฏิบัติบูชาเถิด อย่าอามิสบูชาเลย” ปฏิบัติบูชาที่ถนนหนทาง ด้วยมรรคด้วยผลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยธรรมด้วยวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สั่งได้สอนไว้ ด้วยบุกเบิกไว้ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีชีวิตอยู่ท่านก็สั่งสอนและอบรมของท่าน เวลาท่านนิพพานไป ก็มีครูบาอาจารย์ของเราเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา ต่อเนื่องกันมา แต่ธรรมวินัยยังมีอยู่ แต่ผู้รู้จริงยังไม่มี ถ้ามันมีอยู่ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไม่ต้องลำบากขนาดนั้น แต่มันก็เป็นเรื่องผลของวิญญูะๆ มันเป็นเรื่องเป็นกรรมไง

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “กึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง” เวลาเจริญขึ้นมา ใครจะเจริญ ทั้งๆ ที่มีธรรมวินัยนะ มีศาสนานะ มีธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรา แต่ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสร้าง ท่านปรารถนามาเป็นพระโพธิสัตว์ไง ท่านปรารถนามา ท่านถึงมีเขาวนัมีปัญญา ไอ้พวกเราสาวกสาวกจะได้ยินได้ฟัง เราต้องพยายามรักษาผลประโยชน์ของสังคัมแนวทางปฏิบัติมันเป็นผลประโยชน์ของชาวพุทธเรา แล้วเรารักษาผลประโยชน์นั้นไว้กับสังคัมของเรา นั่นเป็นประโยชน์สังคัม เป็นเรื่องข้างนอก เรื่องข้างนอกคือปริยัติ เรื่องข้างนอกคือทางวิชาการ ถ้าเราเห็นภัยตรงนั้น เราต้องรีบชวนขายแล้ว เห็นไหม ผู้ที่เป็นเจ้าของ

หลวงตาเพิ่งเสียชีวิตไป ๒ ปี เขาทำกันได้ขนาดนั้น เขาทำลายกันได้ขนาดนั้น ให้คนได้สับสน งงๆ สับสนปนเปวว่าจะเชื่อสิ่งใด จะเชื่อทางไหน จะเชื่อสิ่งที่หลวงตาท่านรจนาไว้ ท่านทำของท่านไว้ หรือจะเชื่อสิ่งที่เขาเอาเข้ามาแอบแฝง เอาเข้ามาเจือปน เอาเข้ามาทำอย่างนั้น ให้เห็นภัยสิ แค่ ๒ ปีนะ แล้วถ้าเราเห็นว่าเป็นแบบนี้ ตอนนี้เราก็พยายามจะช่วยเหลือกัน พยายามทำให้มันชัดเจนขึ้นมา

แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่สุดคือหัวใจของเรา สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่สุดคือการภาวนาของเรา เราต้องทำของเรา นี่มันเตือนเราไง เตือนเราว่า แมวไม่อยู่ หนูมันรำเริง ครูบาอาจารย์ของเรา

เพิ่งเสียไป ๒ ปี 'ไอ้พวกหนู 'ไอ้พวกหลงตนมันทำลายได้ขนาดนั้น แล้วถ้าต่อไปเราจะเอาอะไรเป็นหลักเป็นเกณฑ์ล่ะ

ถ้าเป็นหลักเป็นเกณฑ์ เพราะปัจจุบันนี้เพราะเรายังมีชีวิตกันอยู่ใช่ไหม เพราะเราเป็นลูกศิษย์หลวงตากันใช่ไหม เพราะเราได้เห็น ได้ยินมา เราถึงรู้อะไรถูกอะไรผิด แล้วเขาทำต่อหน้า เราถึงได้รู้ แล้วถ้าเวลามันผ่านไป ถ้าไม่มีใครรู้ใครเห็น มันจะไปไหนล่ะ

เอาสิ่งนี้มาเตือนตัวเรา เอาวิกฤติของสังคมมาเตือนจิตใจของเราให้เข้มแข็ง เอาวิกฤติของสังคมมาเตือนตัวเราให้ขวนขวาย อย่าชะล่าใจ ชีวิตนี้สั้นนัก ชีวิตนี้มีค่ามาก ชีวิตนี้เราได้รับรู้ได้เห็น เราได้เห็นครูบาอาจารย์มาด้วยกัน แล้วครูบาอาจารย์ท่านก็ผ่านล่วงไปแล้ว ชีวิตนี้มีค่ามาก ชีวิตนี้ต้องประพฤติปฏิบัติ เตือนหัวใจให้มันตื่นตัว อย่าชี้เกี้ยวชี้คร้าน

ถ้าชี้เกี้ยวชี้คร้าน ต่อไปถนนหนทาง คนจะทำให้มันลุ่มจม ถนนหนทาง คนจะทำให้เราลุ่มลुकกลุกกลาน นี่ถนนหนทางมันยังไสวเย็นนะ มรรคผลนิพพานยังมีอยู่ให้เราก้าวเดินนะ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่ง ด้วยประวัติหลวงปู่มั่น ประวัติของครูบาอาจารย์ของเราเป็นข้อวัตรปฏิบัติ เป็นถนนหนทางให้เรา มันเป็นภาษาปัจจุบัน มันเป็นภาษาที่เราเข้าใจได้ง่าย เราศึกษาแล้วเราพยายามขวนขวาย เราพยายามทำของเราให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา

ประโยชน์เรา ประโยชน์ท่าน ประโยชน์เรานะ รักษาใจของเราให้ได้ก่อน ถ้าทำใจของเราได้นะ เราจะช่วยเหลือสังคมได้โดยที่ไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไป แต่ถ้าเราก็อทุกข์เราก็อร้อน แล้วเราจะช่วยเหลือสังคม วิกฤติสังคม เราช่วยเหลือสังคม เราก็อทุกข์ร้อนไปด้วย อยู่กับสังคมโดยไม่ทุกข์ไม่ยาก อยู่กับสังคม ดูแลเพื่อผลประโยชน์กับชาวพุทธ

สิ่งที่เป็นผลประโยชน์ ครูบาอาจารย์ท่านสละชีวิตของท่านทำมาเพื่อสังคม เพื่อสังคมชาวพุทธ เพื่อหลักเพื่อเกณฑ์ของกรรมฐานเรา เราจะทำต่อไป เตือนหัวใจเราให้เรามีสติปัญญา อย่าประมาทกับชีวิต เอาชีวิตนี้ทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง